

STATISZTIKA

A KKV szektor 2022. évi első féléves közbeszerzéseinek statisztikai elemzése főbb mutatók szerint

Tejnóra Judith, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

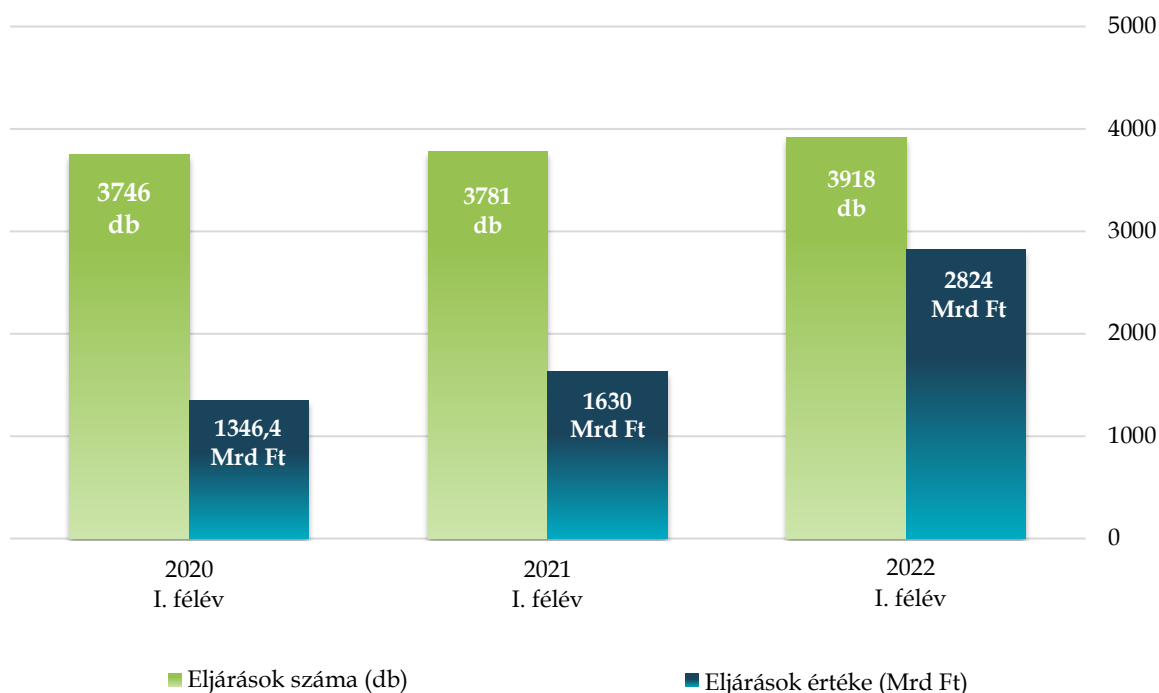
DOI: 10.37371/KEP.2022.10.5

Címszavak: statisztika, kis- és középvállalkozás, kkv, uniós forrás, eredményes közbeszerzési eljárás, építési beruházás, árubeszerzés, szolgáltatásmegrendelés, nemzeti eljárásrend, uniós eljárásrend

Az idei év első félévében az ajánlatkérők összesen 3918 darab eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le 2824,0 milliárd forint értékben, mely mindkét adat szempontjából bővülés a 2020. és a 2021. év megfelelő időszakának értékeihez képest (1. ábra). A közbeszerzé-

sek féléves összértékének adatait tekintve a 2022. első félévi adat nagymértékben, több mint 1000 milliárd forinttal múlta felül a 2021-es első félévi adatot (1630 Mrd Ft).

1. ábra: Az eredményes közbeszerzési eljárások számának (db) és értékének (Mrd Ft) alakulása 2020, 2021 és 2022 első félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

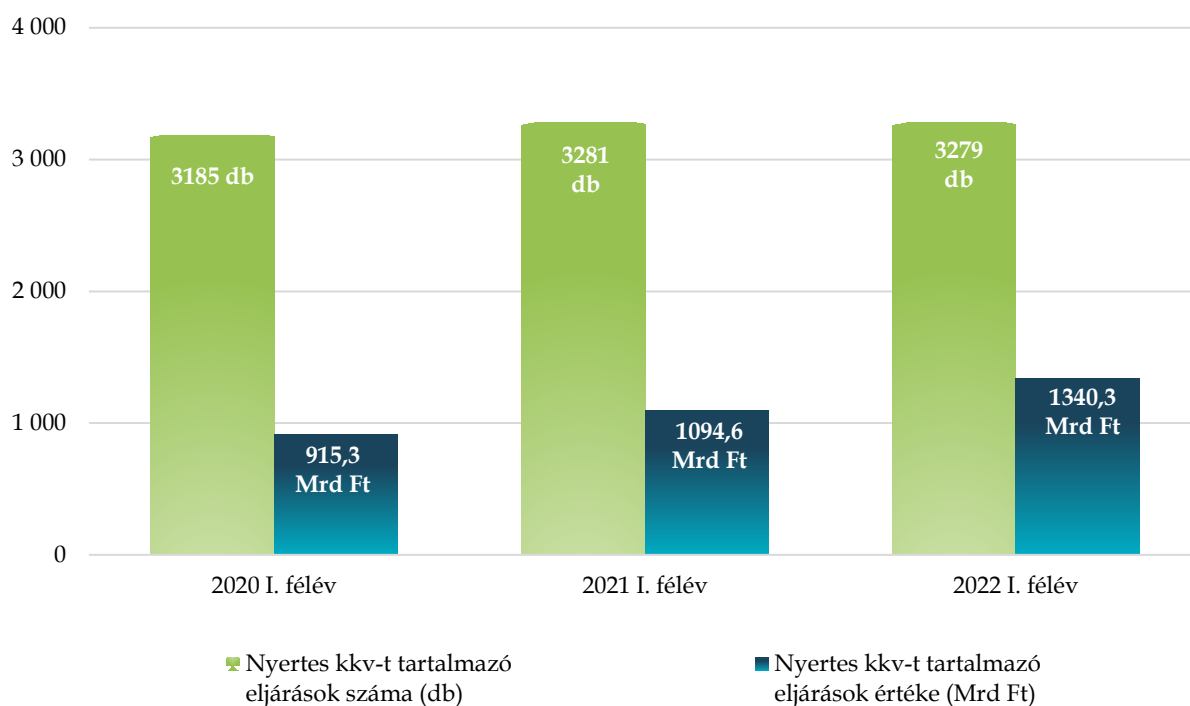
2022. első félévében az összes eredményesen zárult közbeszerzési eljárás több mint 80 százalékát (83,7%-át, 3279 db) nyerték el kis- és középvállalkozások (továbbiakban kkv-k), amely kevesebb mint 3%-kal haladta meg a 2020-as adatokat, a 2021. év azonos időszakának ada-

taival pedig szinte teljesen megegyezett. A kis- és középvállalkozások által elnyert eljárások értékének tekintetében 2020-tól a féléves adatoknál folyamatos emelkedés figyelhető meg (2. ábra), az értékarány tekintetében azonban folyamatos csökkenés. Míg 2020-ról

2021-re csak 0,8 százalékpontos volt a csökkenés, 2021-ről 2022-re ennél jóval nagyobb mértékű, közel 20 százalékpontos csökkenés volt megfigyelhető. 2022 első félévében minden eredményesen lefolytatott 100 közbe-

szertési eljárásból 84 darabot a kkv-k nyertek el, miközben a közbeszerzések értékének közel feléhez (1340,3 Mrd Ft) kapcsolódott nyertes kkv.

2. ábra: A nyertes kkv-t tartalmazó közbeszerzések számának (db) és értékének (Mrd Ft) alakulása 2020, 2021 és 2022 első félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az eljárások számát, valamint értékét vizsgálva a kkv-k által elnyert eljárások 27,4%-ához, illetve 29,4%-ához kapcsolódott európai uniós¹ forrás (1. táblázat). Azon eljárások esetében, ahol a kkv-k nyertes ajánlatot nyújtottak be 2022. első félévében, egy eljárásra átlagosan 6,8 ajánlat jutott, amelyeknél azonban nem volt a nyertesek között kkv, ott az átlag 3,2 ajánlat volt.

Az ajánlatkérők típusa szerint a legtöbb nyertes kkv-t tartalmazó eljárás a regionális/helyi szintű ajánlatké-

rőkhöz tartozott 36,6%-os aránnyal, őket követték a közjogi szervezetek (25,1%), valamint az egyéb szervezetek közel azonos (22,0%) aránnyal. A közszolgáltató² ajánlatkérőkhöz tartozó eljárások száma 9,7-os arányt tett ki, megelőzve a központi szintű ajánlatkérőket (4,8%), valamint a támogatott szervezeteket (1,8%).

Az eljárások értékét tekintve a közjogi szervezetekhez tartozó közbeszerzések tették ki a legnagyobb hányadot (38,4%), amely a kkv-k által elnyert eljárások értékének

¹ Az erre vonatkozó adatok – amelyek az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

² Az ajánlatkérők közül közszolgáltatónak tekintjük azokat, amelyek a hirdetményben az ajánlatkérő típusára vonatkozó megjelölés alapján magukat ebbe a kategóriába sorolják be, vagy közszolgáltatókra vonatkozó hirdetmény tesznek közzé.

több mint egyharmadát adta. Ezután következtek a regionális/helyi szintű ajánlatkérők 20,0%-os, majd az egyéb ajánlatkérők 18,7%-os értékaránnyal, amely ponttól az ajánlatkérő szervezetek sorrendje megegyezett

azzal, amit az eljárások száma alapján vett arányok is mutattak (1. táblázat), közszolgáltató szervezetek (11,5%), központi szintű ajánlatkérők (10,2%) és támogatott szervezetek (1,2%).

1. táblázat

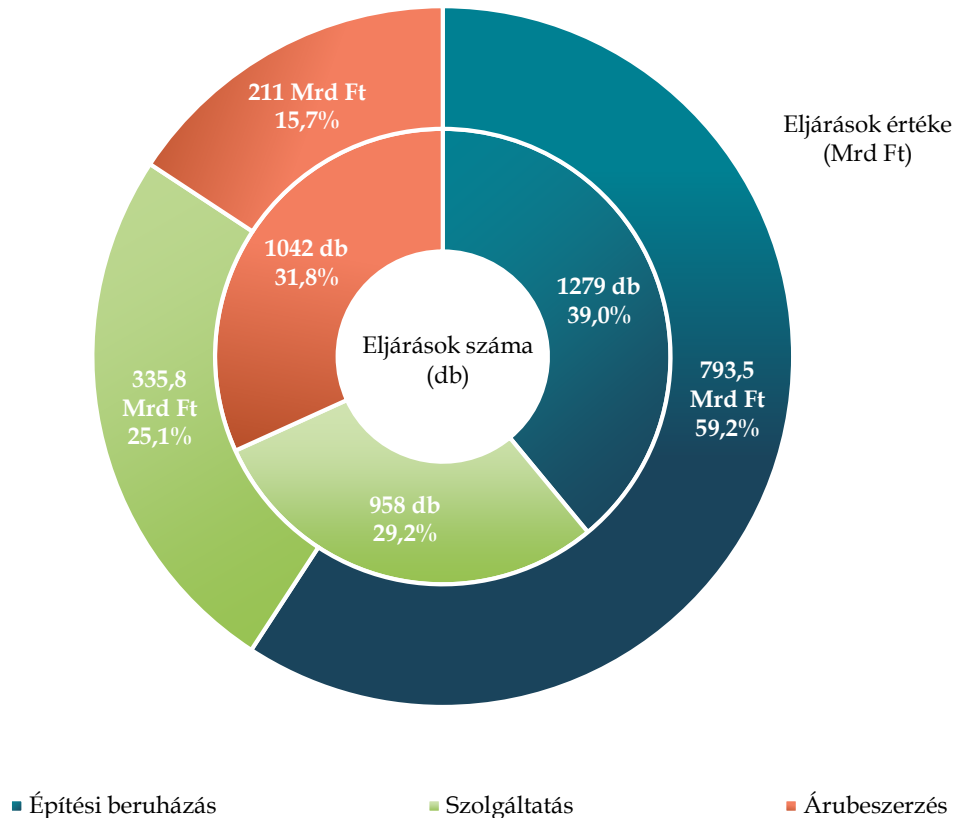
A nyertes kkv-k közbeszerzési eljárásainak adatai az ajánlatkérők típusa szerint 2022. I. félévében				
Megnevezés	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
Nyertes kkv-k	3 279	1 340,3	83,7%	47,5%
Ebből: EU finanszírozású	899	393,5	27,4%	29,4%
Ajánlatkérők típusa	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
regionális/helyi szintű	1 200	267,4	36,6%	20,0%
közjogi szervezet	823	514,5	25,1%	38,4%
egyéb	723	250,6	22,0%	18,7%
közszolgáltató	317	154,8	9,7%	11,5%
központi szintű	158	136,5	4,8%	10,2%
támogatott szervezet	58	16,4	1,8%	1,2%
Összesen	3 279	1 340,3	100,0%	100,0%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2022. első félévében a kkv-k a legtöbb esetben építési beruházás tárgyú közbeszerzési eljárásokat nyertek el (39,0%), ezt követték az árubeszerzések (31,8%), valamint a szolgáltatások (29,2%). Az eljárások értékét tekintve is az építési beruházások tették ki a legnagyobb hányadot (59,2%, 793,5 Mrd Ft), miközben a kkv-k által el-nyert szolgáltatások

értékének aránya (25,1%, 335,8 Mrd Ft) meghaladta a kkv-khoz kötődő árubeszerzések értékarányát (15,7%, 211 Mrd Ft). A 3. ábrán szereplő adatok alapján a nyertes kkv-t tartalmazó közbeszerzési eljárások tárgya szerinti megoszlás 2022. első félévében hasonló volt, mint a 2022. első féléves összes eredményes eljárás esetén.

3. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása a beszerzések tárgya szerint 2022. I. félévében

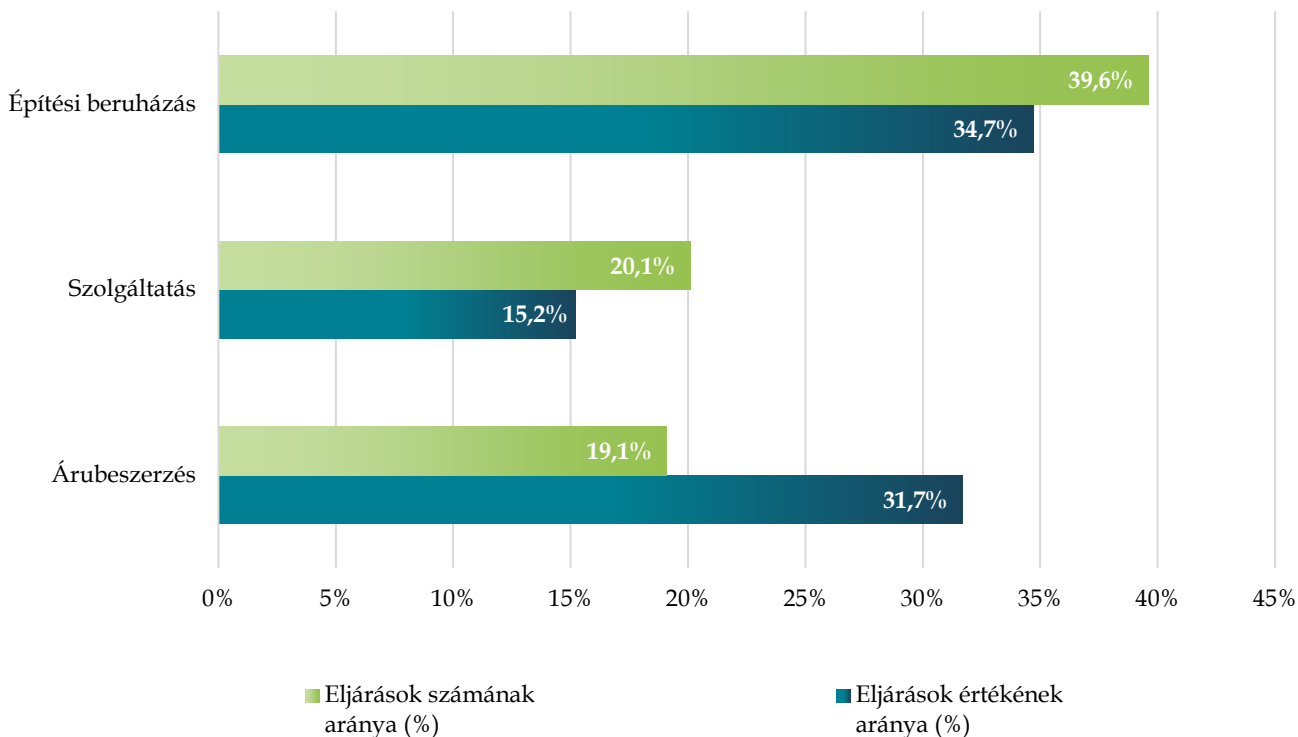

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Európai uniós forrás a kkv-k által elnyert építési beruházások 39,6 százalékához kötődött, értékalapon pedig 34,7 százalékot tettek ki, így az európai uniós finanszírozások jelentősége az építési beruházások esetén volt a legnagyobb a nyertes kkv-t tartalmazó eljárások számának és értékének körében is. Az Európai Unió által finanszírozott kkv-s árubeszerzéseken és szolgálta-

tásokon belül, a nyertes kkv ajánlatot tartalmazó közbeszerzések 19,1%, valamint 20,1%-a kapcsolódott EU forráshoz. Az értékarányt tekintve azonban az árubeszerzések aránya megközelítette az egyharmadot (31,7%), míg a szolgáltatásoké volt a legalacsonyabb 15,2%-kal (4. ábra).

4. ábra: A kkv-k által elnyert európai uniós támogatásokhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárások számának és értékének aránya (%), a beszerzések tárgya szerint 2022. I. félévében

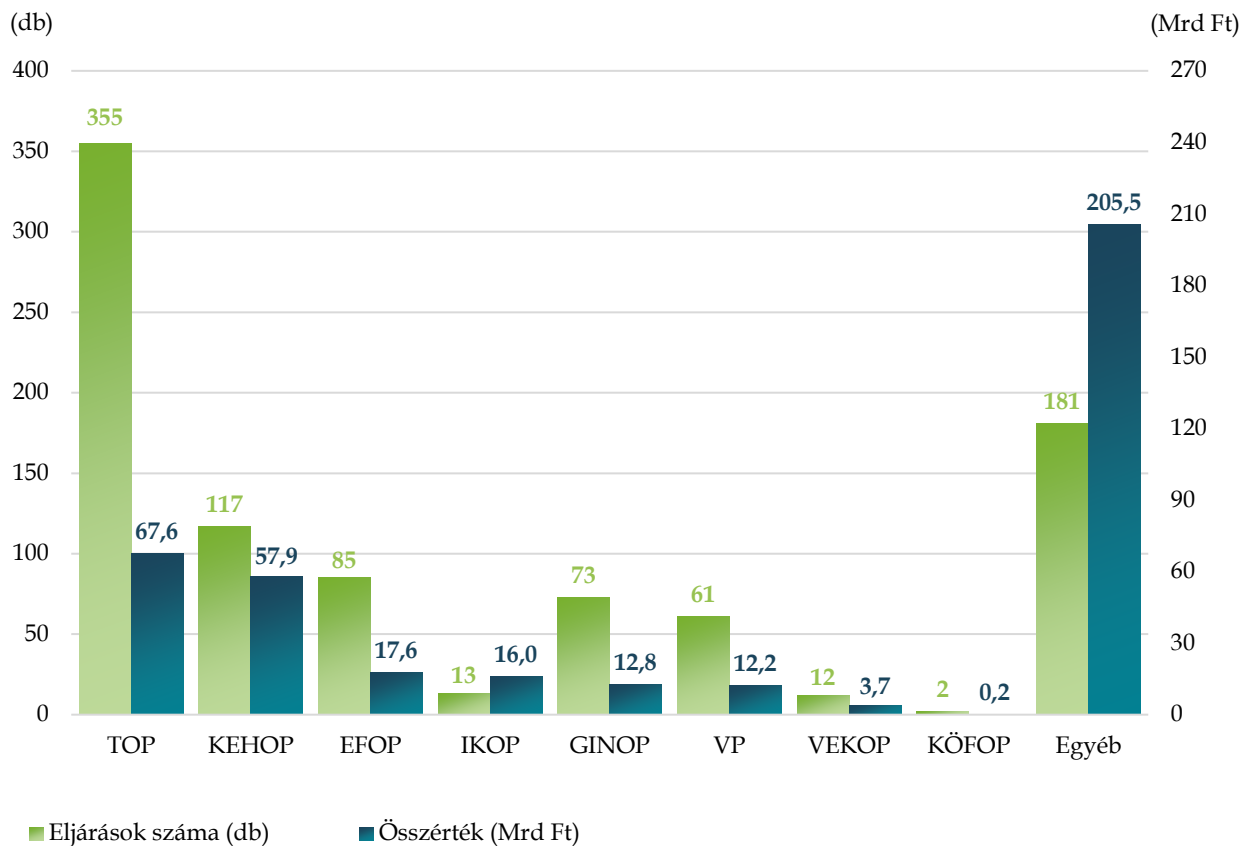
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A nyertes kkv ajánlatot tartalmazó európai uniós finanszírozású közbeszerzések közül a legtöbb (355 db) a Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódott, ezt követték a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programhoz (KEHOP) kötődő kkv-s közbeszerzések (117 db). Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP) keretei között megvalósuló beruházások közül 85-höz kapcsolódott olyan eljárás, amelyet kkv nyert el. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programhoz (GINOP) 73 db, valamint a Vidékfejlesztési Programhoz (VP) 61 db o-

lyan közbeszerzés kapcsolódott, amelyben a nyertes ajánlatot kkv nyújtotta be. Az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP), a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP), valamint a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-Fejlesztési Operatív Program (KÖFOP) kkv-k által elnyert eljárásai számarányukat tekintve 1,5%-nál kisebb arányt tettek ki az európai uniós forrást tartalmazó közbeszerzéseken belül. Az Egyéb kategóriába³ tartozó programok összessége (181 db) szintén jelentős hányadot tett ki (5. ábra).

³ Az Egyéb kategóriában a kisebb összértékű támogatásokat jelentő programok összevontan szerepelnek, mint pl.: INTERREG: Interregionális Együttműködési Operatív Program; BBA: Belső Biztonsági Alap; LIFE: (L'Instrument Financier pour l'Environnement) az Európai Unió környezetvédelmi politikáját támogató pénzügyi eszköz; MAHOP: Magyar Halgazdálkodási Operatív Program; RSZTOP: Rászorulókat Támogató Operatív Program; RRF (Recovery and Resilience Facility): Helyreállítási és Ellenálló képességi eszköz, valamint azok az eljárások is az egyéb kategóriába kerültek, amelyek egyszerre több programból nyertek el támogatást.

5. ábra: A kkv-k által elnyert európai uniós támogatásokhoz kapcsolódó közbeszerzési eljárások száma (db) és értéke (Mrd Ft), operatív programok szerint 2022. I. félévében

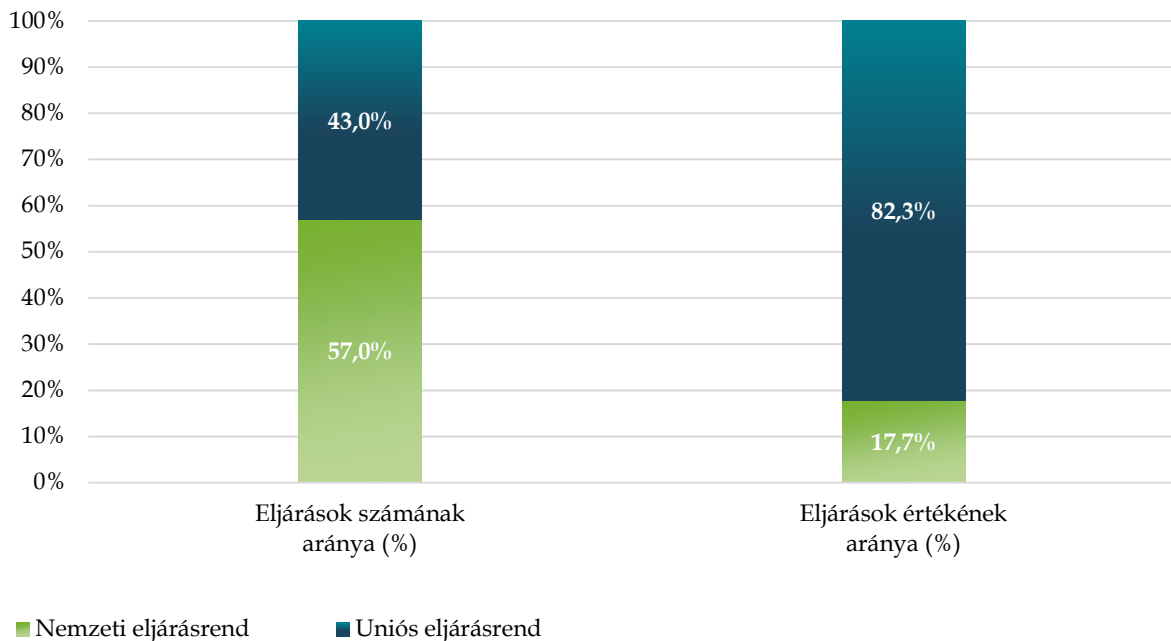
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A nyertes kkv ajánlatot és EU finanszírozást tartalmazó eljárások értékének legnagyobb hányada a Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz tartozott (17,2%; 67,6 Mrd Ft), nem sokkal megelőzve a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program értékarányát (14,7%; 57,9 Mrd Ft). Volumenében hasonló hányadát adták a kkv-k által elnyert közbeszerzéseknek az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programhoz (4,5%; 17,6 Mrd Ft), az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Programhoz (4,1%, 16,0 Mrd Ft), a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programhoz (3,3%; 12,8 Mrd Ft), valamint a Vidékfejlesztési Programhoz

kapcsolódó eljárások (3,1%; 12,2 Mrd Ft). A Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program és a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-Fejlesztési Operatív Program értékaránya 1% alatt maradt a nyertes kkv ajánlatot tartalmazó EU finanszírozású közbeszerzési eljárásokon belül. Az összesített Egyéb kategóriához szintén jelentős hányad köthető (52,2%; 205,5 Mrd Ft).

2022. első félévében a kkv-k által elnyert eljárások több, mint a fele (57,0%) nemzeti eljárásrendhez kötődött (6. ábra), ezeknek a közbeszerzéseknek az értékét tekintve ugyanakkor ennél jóval kisebb, mindössze 17,7% volt a részesedésük.

6. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása eljárásrendek szerint 2022. I. félévében

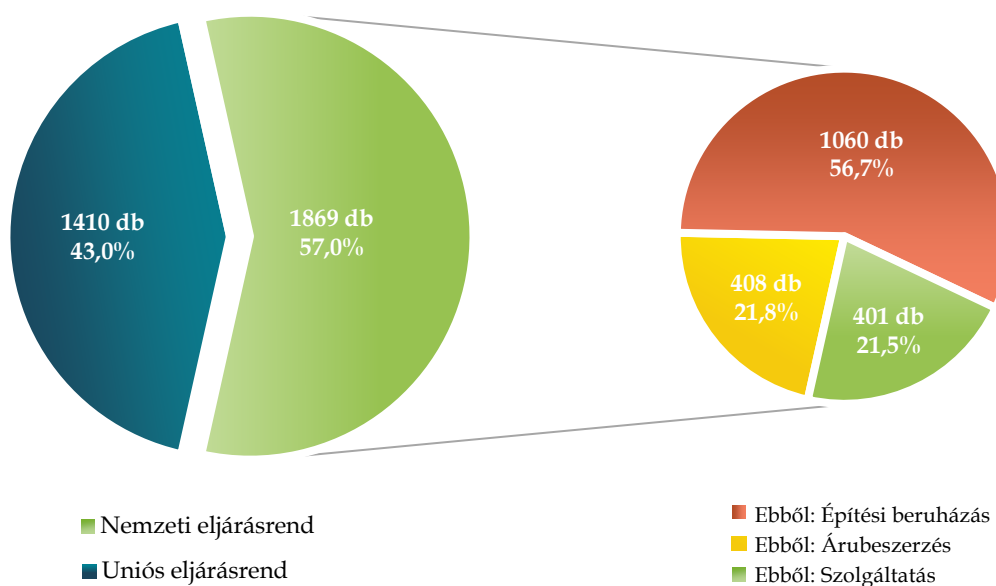

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A nemzeti eljárásrenden belül a kkv-k 56,7%-ban bizonyultak nyertes ajánlattevőnek az építési beruházások területén, ami az eljárások értékét tekintve is kimagasló-

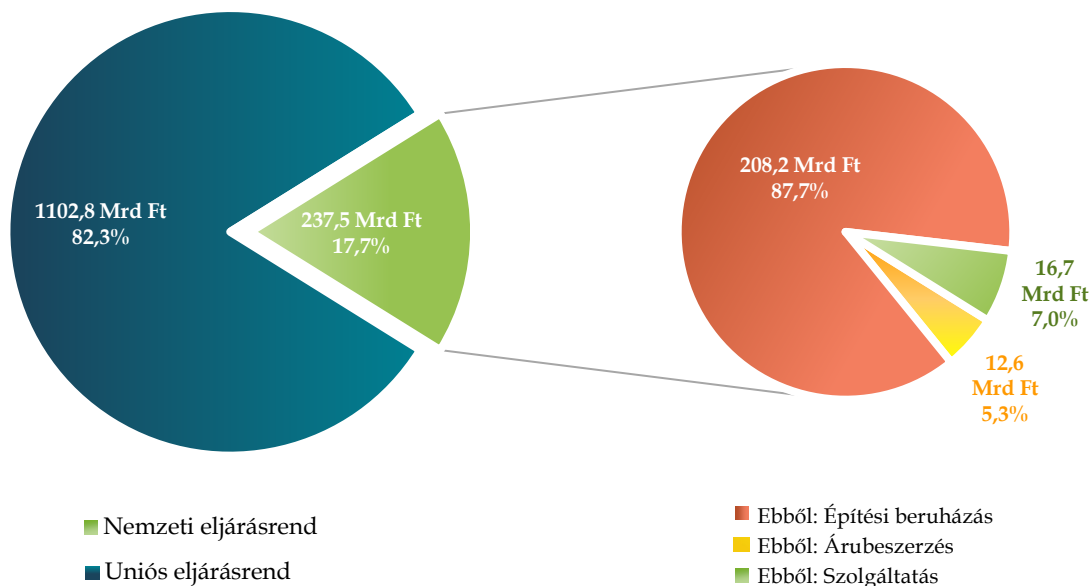
an a legnagyobb arányt jelentette, 87,7%-ot (7-8. ábra). Az eljárások számát és értékét tekintve a szolgáltatás és az árubeszerzés közel azonos arányt képviseltek.

7. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások száma (db), a nemzeti eljárásrenden belül, a beszerzések tárgya szerint 2022. I. félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

8. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások értéke (Mrd Ft), a nemzeti eljárásrenden belül, a beszerzések tárgya szerint 2022. I. félévében

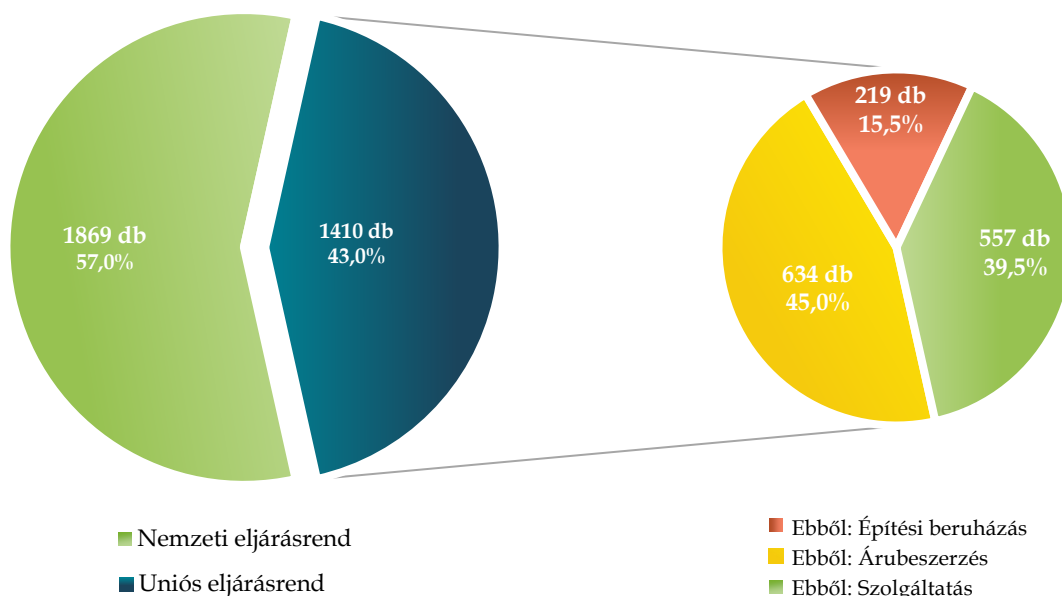

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az uniós eljárásrenden belül a kkv-k által elnyert eljárások közel fele (45,0%) árubeszerzésekhez kapcsolódott, amelyet a szolgáltatások (39,5%) valamint az építési beruházások (15,5%) követték. Az eljárások ér-

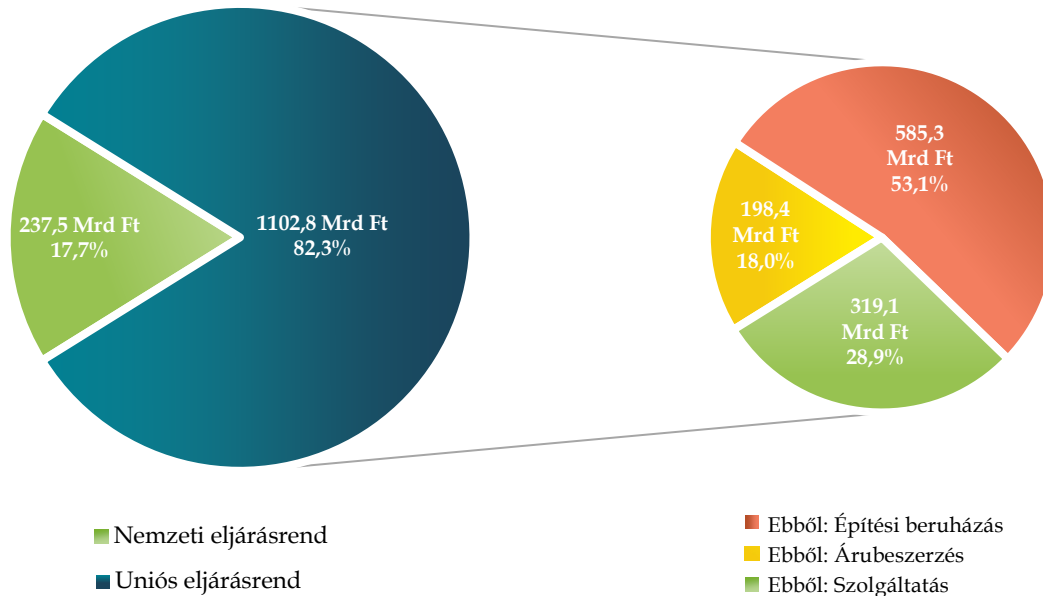
tékét tekintve az uniós eljárásrenden belül is az építési beruházások tették ki a legnagyobb hányadot (53,1%), míg a szolgáltatások 28,9%-ot, az árubeszerzések pedig 18,0%-ot (9-10. ábra).

9. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások száma (db), az uniós eljárásrenden belül, a beszerzések tárgya szerint 2022. I. félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

10. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások értéke (Mrd Ft), az uniós eljárásrenden belül, a beszerzések tárgya szerint 2022. I. félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

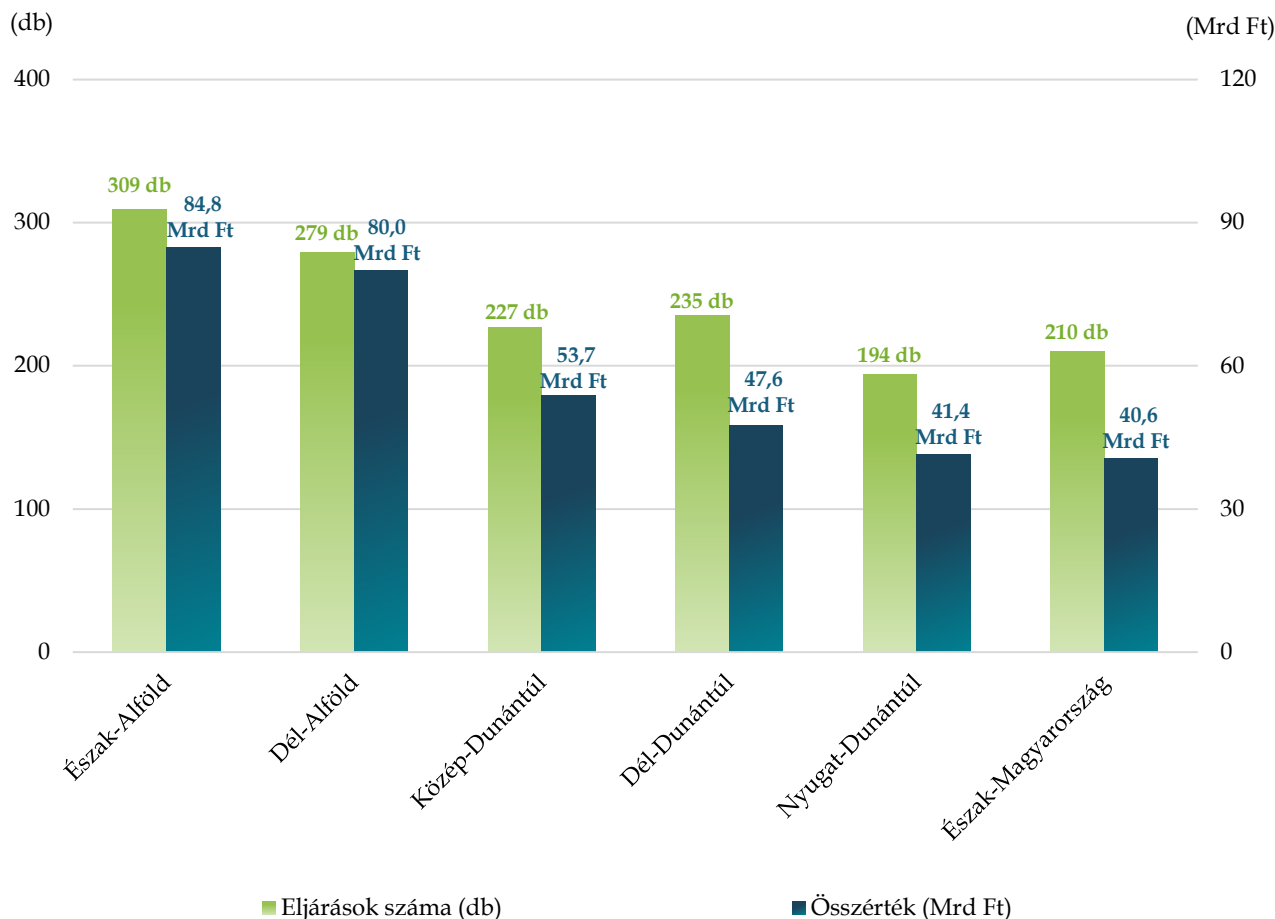
Európai uniós forrás a nemzeti eljárásrenden belül számarányát tekintve a kkv-k által elnyert közbeszerzések közel egyharmadához (30,6%) kapcsolódott, az uniós eljárásrenden belül ez az arány valamivel alacsonyabbnak bizonyult (23,2%). Az értékarányokat megvizsgálva hasonló az eredmények, a nemzeti eljárásrenden belül a kkv-k által megnyert közbeszerzéseknek egyharmadához (33,1%-ához), míg az uniós eljárásrenden belül 28,5%-ához kapcsolódott EU finanszírozás.

Az ajánlatkérők régiója szerint vizsgálva az adatokat megállapítható, hogy a közép-magyarországi térség-

ben⁴ bonyolították le a legtöbb olyan közbeszerzést (az eljárások 50,9%-át), ahol kkv-k nyújtottak be nyertes ajánlatot. A vidéki régiók mindegyike 10% alatti arányt képvisel, ezek közül Észak-Alföldhöz (9,4%) köthető a legtöbb kkv által elnyert eljárás. Ezután következik viszonylag kis eltéréssel a dél-alföldi (9,1%), a dél-dunántúli (7,2%), valamint közel azonos aránnyal a közép-dunántúli térség (6,9%). A kkv-k által megnyert eljárásokhoz Észak-Magyarország 6,4%-kal, Nyugat-Dunántúl pedig a legkisebb (5,9%) arányban járult hozzá (11. ábra).

⁴ A közép-magyarországi régió alatt Budapest és Pest megye adatai összevontan szerepelnek.

11. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások száma (db) és értéke (Mrd Ft) az ajánlatkérők régiója szerint 2022. I. félévében

Megjegyzés: Az ábra nem tartalmazza a közép-magyarországi régió-, valamint azon eljárások adatait, amelyeknél több ajánlatkérő szerepelt.

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Értékek tekintetében a kkv-k által megnyert közbeszerzési eljárások több mint kétharmadát (67,2%-át) a Közép-Magyarországon lebonyolított közbeszerzések adták. A többi régió nagyjából azonos mértékben részesedett a kis- és középvállalkozások által nyert pályázatok összértékéből, Észak-Alföld 6,3%-kal, Dél-Alföld 6,0%-kal, míg a többi térség értékaránya 4% vagy az alatt maradt.

Meg kell említeni, hogy az imént felsorolt kkv-s eljárások teljesítésének helye azonban, nem minden esetben egyezik meg az ajánlatkérők régiójával, így a fenti adatok a magyarországi régiókban 2022. első félévében

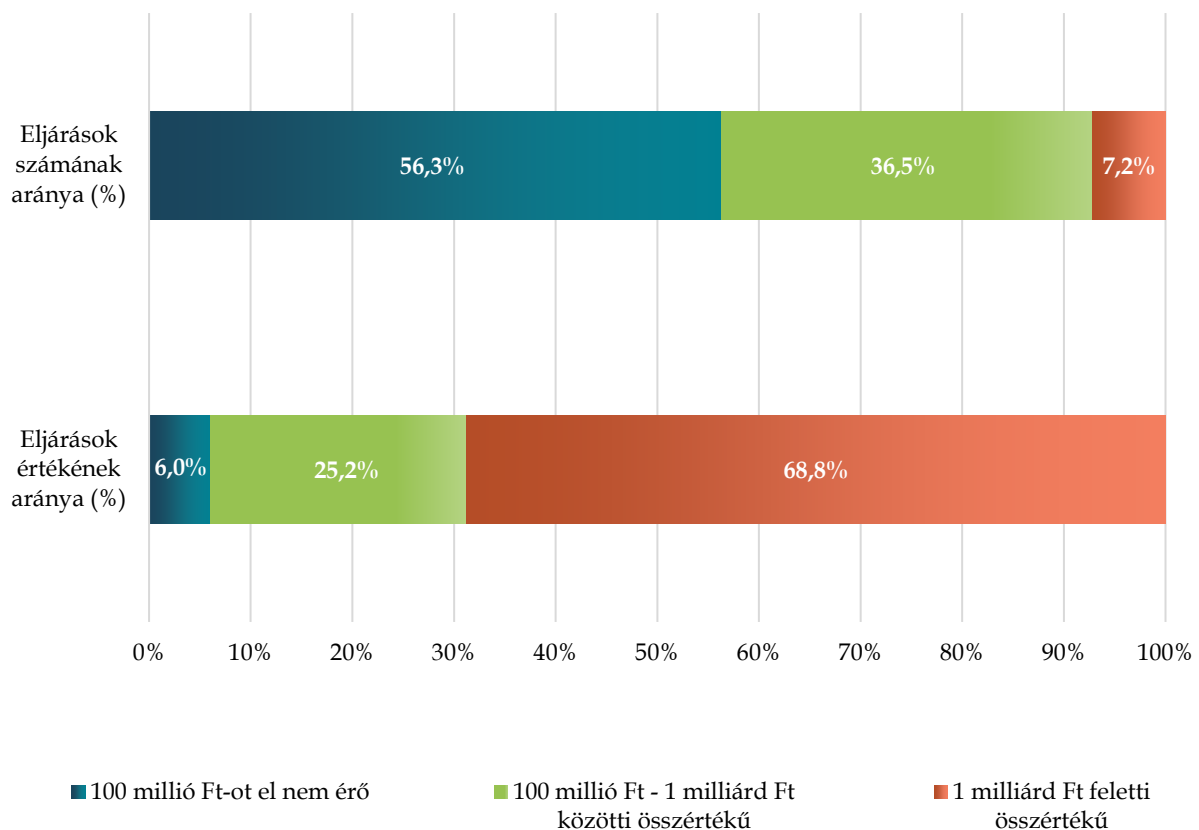
lebonyolított közbeszerzési eljárásokra vonatkoznak (11. ábra).

A kkv-khoz köthető eljárások többségükben, viszonylag kis értékű közbeszerzésekhez kapcsolódtak (12. ábra). 2022. első félévében 1847 db 100 millió forint alatti eljárást bonyolítottak le, ez az összes, kkv-k által benyújtott nyertes ajánlat 56,3%-át jelentette. A kkv-k 1197 db 100 millió és 1 milliárd forint közötti eljárásban nyertek, ami az összes ilyen eljárás 36,5%-át adta. Az 1 milliárd forint feletti kkv-s eljárások mindössze 235 db-ot tettek ki, ami a közbeszerzések számát tekintve 7,2%-os arányt jelentett.

Az eljárások értékét vizsgálva azonban, éppen fordított a sorrend. Az 1 milliárd forintot meghaladó nagyberuházások a kkv-s eljárások összértékének közel héttize-

dét adták, a közepes értékű 100 millió és 1 milliárd forint közötti eljárások az összérték negyedét, míg a kisebb értékű eljárások az összértéknek mindössze 6%-át.

12. ábra: A kkv-k által elnyert közbeszerzési eljárások számának és értékének aránya (%) érték kategóriák szerint 2022. I. félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

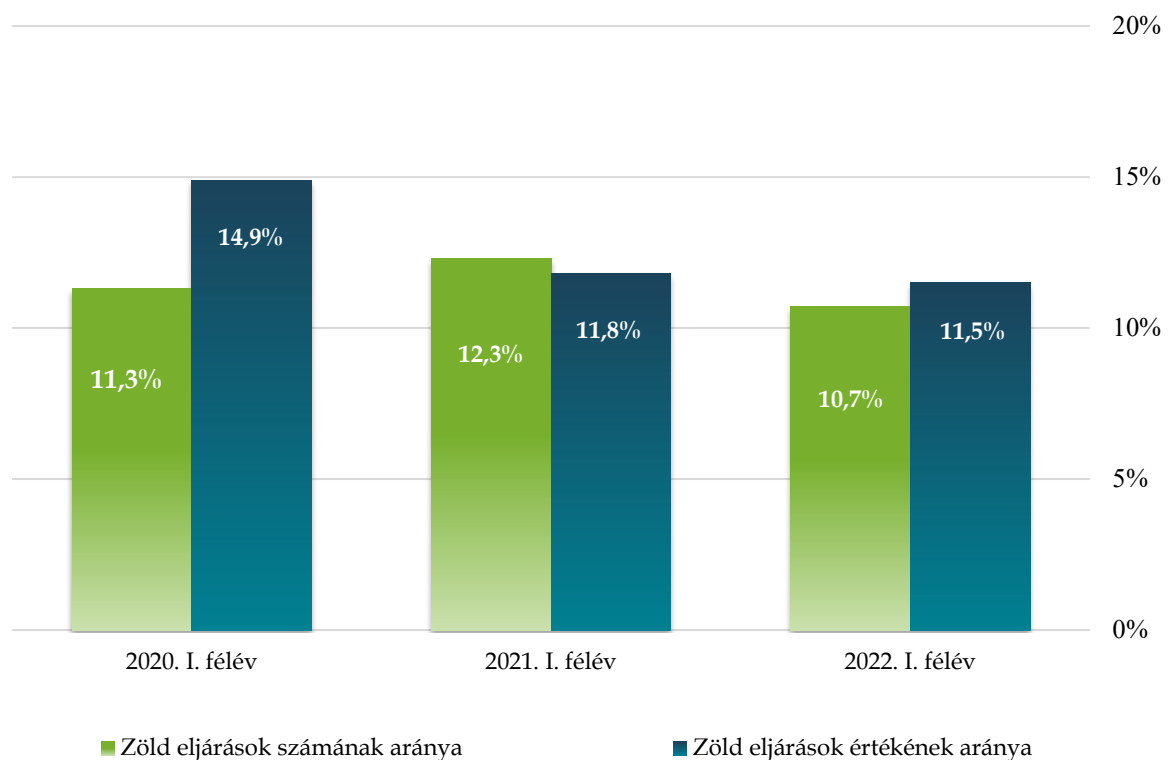
A környezetvédelmi (zöld), illetve a szociális szempontokat tartalmazó közbeszerzési eljárások adatai kizárólag a nemzeti eljárásrendben vizsgálhatók, ugyanis az uniós eljárásrendben lefolytatott eljárások hirdetményeiből egyelőre nem nyerhetők ki ilyen jellegű információk. A féléves adatok tekintetében 2020-tól

2022-ig a nyertes kkv-t tartalmazó zöld eljárások számának aránya közel azonos szinten mozgott 1-2 százalékpontos különbséggel, értékaránya 2020-ról 2021-re 3,1 százalékpontot, 2021-ről 2022-re pedig minimálisan ugyan, de 0,3 százalékpontot csökkent (13. ábra).

A kis- és középvállalkozások által elnyert szociális eljárások féléves adatainak számaránya 2020-ról 2021-re 0,7 százalékponttal emelkedett, míg 2021-ről 2022-re csak kismértékben ugyan, de 0,2 százalékponttal csökkent. Ezzel szemben az értékarány tekintetében folya-

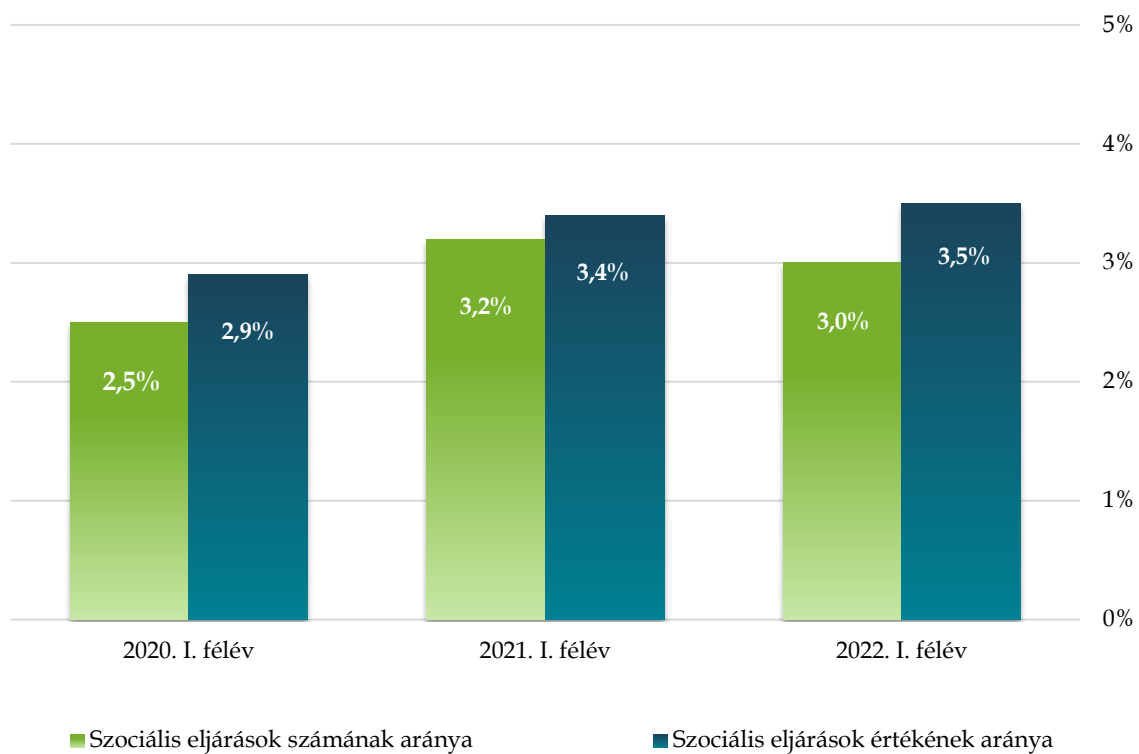
matos emelkedés figyelhető meg a szociális szempontokat is figyelembe vevő kkv-k által lebonyolított közbeszerzések esetén, 2020-ról 2021-re 0,5 százalékpontos, 2021-ről 2022-re – közel azonos volt az érték – 0,1 százalékpontos volt az emelkedés (14. ábra).

13. ábra: A kkv-k által elnyert zöld szempontokat tartalmazó eljárások szám- és értékaránya (%) 2020, 2021 és 2022 első félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

14. ábra: A kkv-k által elnyert szociális szempontokat tartalmazó eljárások szám- és értékaránya (%) 2020, 2021 és 2022 első félévében

Forrás: Közbeszerzési Hatóság